

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/61/2016
Identifikačné číslo spisu:	3112224558
Dátum vydania rozhodnutia:	23.03.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3112224558.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ C. P. a 2/ Y. P., oboch bývajúcich v K. a zastúpených Mgr. Martinom Berecom, advokátom v Trenčíne, DOMUS PETRA, Pod Sokolice 1/B, proti žalovanej Prvej stavebnej sporiteľni, a. s., s o sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, o určenie neplatnosti právnych úkonov, vedenom Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 27C/210/2012, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2015 sp. zn. 17Co/951/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil v napadnutej časti, t. j. v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež len „nižšie súdy“) z 13. mája 2014 č. k. 27C/210/2012-69 a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Už tu sa žiada uviesť, že prvoinštančný súd v časti nepodrobenej prieskumu v rámci odvolacieho konania určil za neplatnú zmluvu žalobcov a žalovanej o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0748631 3 04 zo 4. apríla 2007 v čl. III. Zabezpečenie bod I.1. veta prvá, v čl. III Zabezpečenie Bod I.3 a v čl. VIII bod 8. Odvolací súd potvrdzujúci rozsudok odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie a plným stotožnením sa s jeho dôvodmi, vyporiadavajúc sa pritom tiež s jednotlivými námietkami odvolávajúcich sa a žalobcov, týkajúcimi sa právneho posúdenia veci prvoinštančným súdom.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie obaja žalobcovia (ďalej tiež „dovolatelia“). Navrhli zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Dovolanie odôvodnili odňatím im (postupom odvolacieho i prvoinštančného súdu) možnosti konať pred súdom, zaťažením konania inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci i nesprávnym právnym posúdením veci (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/

Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Rozsudky nižších súdov (najmä rozsudok odvolacieho súdu) považujú za nepreskúmateľné, pretože tieto neposkytli korektné odpovede na viaceré odvolaním akcentované otázky a nevyporiadali sa s rozhodovacou praxou krajských súdov v Prešove a Trnave, prístupujúcou k riešeniu i tu nastoľovaných otázok odlišne.

3. Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť, zdôrazňujúc predovšetkým to, že jej vzťah so žalobcami treba (bez ohľadu na spotrebiteľský charakter sporu) posudzovať ako tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení).

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základného princípu C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenými osobami, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolaním šlo podľa úpravy procesného práva, platnej v čase začatia dovolacieho konania v tejto veci, napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). O. s. p. upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach §§ 237 a 238.

7. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ak odvolací súd vyslovil vo výroku prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku, ktorým bola podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

8. Dovolaním v prejednávanej veci nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. To platí najmä vo vzťahu k prípadnej snahe argumentovať v prospech ostatnej zo zhora uvedených možností, nakoľko tu nešlo prehliadať, že odvolací súd napádaným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (pokiaľ šlo o vec samu) len v zamietajúcej časti, teda len tam, kde k vysloveniu neplatnosti zmluvnej podmienky (na rozdiel od žalobe vyhovujúcej časti) nedošlo. Prípustnosť dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodíť nešlo.

9. Dovolanie by tak vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto

v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľov o existencii niektorej takejto vady (alebo aj viacerých takýchto vád), ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade (resp. vadám) skutočne došlo.

10. Dovolatelia procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdili a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľov, podľa ktorej im mal odvolací súd svojím postupom odňať v tejto veci možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným).

12. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

13. Pri vyjdení zo stanoviska pod 12 zhora má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania (dnes strán sporu - pozn. najvyššieho súdu) k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolatelia preto nedôvodne argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo). Význam tu nemalo ani namietané odchylenie sa odvolacím súdom od rozhodovacej praxe iných odvolacích súdov, pretože tuzemský právny poriadok viazanosť odvolacieho súdu právnym názorom iného odvolacieho súdu (dokonca ani iného senátu toho istého odvolacieho súdu) neustanovuje.

14. Pokiaľ dovolatelia namietali, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/ 2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

15. Dovolatelia v dovolaní uplatnili aj dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (nižším súdom vyčítajú, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie

veci a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci); k týmto námietkam však dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (tu por. napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby bol prípadne namieste záver o ich opodstatnenom uplatnení) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

16. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobcov v prejednávanej veci nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná žalobcami tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

17. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť neprípustným dovolaním žalobcovia, žalovanej však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.